

Andrzela Gawrońska-Baran,
Agata Hryc-Ląd, Klaudyna Saja,
Małgorzata Śledziwska

Zamówienia publiczne w orzecznictwie

Wybrane zagadnienia

Wydawnictwo
Wiedza i Praktyka

Zamówienia publiczne w orzecznictwie

Wybrane zagadnienia

Andrzela Gawrońska-Baran,
Agata Hryc-Ląd, Klaudyna Saja,
Małgorzata Śledziwska

Zamówienia publiczne w orzecznictwie

Wybrane zagadnienia

Autorzy:

Agata Hryc-Ląd – Rozdział I. § 1

Andrzela Gawrońska-Baran – Rozdział II. § 1, Rozdział III. § 1

Klaudyna Saja – Rozdział I. § 2, Rozdział II. § 2, Rozdział III. § 2, Rozdział IV. § 2, Rozdział V. § 1 i § 2

Małgorzata Śledziwska – Rozdział IV. § 1

Redaktor prowadząca:

Klaudyna Saja

Wydawca:

Katarzyna Czech

Korekta:

Zespół

Projekt okładki: Ireneusz Gawliński

Skład i łamanie: IGAWA Ireneusz Gawliński

Druk:

Drukarnia Sowa sp. z o.o., ul. Hrubieszowska 6a, 01-20 Warszawa

ISBN 978-83-269-0788-3

Copyright by Wydawnictwo Wiedza i Praktyka sp. z o.o.

Warszawa 2011

Wydawnictwo Wiedza i Praktyka sp. z o.o.

03-918 Warszawa, ul. Łotewska 9A

tel. 22 518 29 29, faks 22 617 60 10

Publikacja „Zamówienia publiczne w orzecznictwie. Wybrane zagadnienia” chroniona jest prawem autorskim. Przedruk materiałów opublikowanych w książce – bez zgody wydawcy – jest zabroniony. Zakaz nie dotyczy cytowania publikacji z powołaniem się na źródło. Niniejsza publikacja została przygotowana z zachowaniem najwyższej staranności i wykorzystaniem wysokich kwalifikacji, wiedzy i doświadczenia autorów. Zaproponowane w niej wskazówki, porady i interpretacje dotyczą sytuacji typowych. Ich zastosowanie w konkretnym przypadku może wymagać dodatkowych, pogłębionych konsultacji. Publikowane rozwiązania nie mogą być traktowane jako oficjalne stanowisko organów i urzędów państwowych. W związku z powyższym redakcja nie może ponosić odpowiedzialności prawnej za zastosowanie zawartych w publikacji wskazówek, przykładów, informacji itp. do konkretnych przypadków.

Spis treści

Wykaz skrótów	9
Wstęp	11
Rozdział I. Omyłki w ofertach	13
<i>Agata Hryc-Ląd, Klaudyna Saja</i>	
§ 1. Ogólna charakterystyka omyłek w ofertach	13
I. Wprowadzenie	13
II. Omyłki pisarskie	15
III. Omyłki rachunkowe	16
IV. Inne omyłki	21
V. Powiadomienie wykonawcy o poprawieniu omyłki	26
§ 2. Omyłki w ofertach w orzecznictwie KIO	28
§ Jak ocenić, czy poprawienie omyłki doprowadzi do istotnej zmiany w treści oferty?	28
§ Poprawienie omyłki a ustalona przez zamawiającego forma wynagrodzenia	30
§ Oczywista omyłka pisarska w orzeczeniach KIO	33
§ Błąd w obliczeniu ceny a oczywista omyłka rachunkowa popełniona przy obliczeniu ceny	35
§ Sprawdź, kiedy zamawiający ma obowiązek poprawienia omyłki rachunkowej	36
§ Poprawianie omyłki w ofercie krok po kroku	38
§ Kiedy uznać, że błąd nie powoduje istotnych zmian w treści oferty ...	40
§ Czy można poprawić błąd, który ma wpływ na wysokość ceny? ...	42
§ Kiedy zamawiający ma prawo odrzucić ofertę wykonawcy?	44
Rozdział II. Warunki udziału w postępowaniu	47
<i>Andrzela Gawrońska-Baran, Klaudyna Saja</i>	
§ 1. Warunki udziału w postępowaniu – ogólna charakterystyka	47
I. Wstęp	47
II. Opis sposobu dokonywania oceny spełniania warunku	47
III. Podmiotowe warunki udziału w postępowaniu	51
1. Posiadanie uprawnień	51
2. Wiedza i doświadczenie	52
3. Potencjał techniczny	55
4. Potencjał kadrowy	56
5. Zdolność finansowa i ekonomiczna	57
IV. Negatywne warunki udziału w postępowaniu – wykazanie braku podstaw do wykluczenia z postępowania	59

V. Warunki udziału w postępowaniu wobec konsorcjum	60
VI. Poleganie na zasobach podmiotu trzeciego.....	62
§ 2. Warunki udziału w orzecznictwie KIO.....	64
☞ Jak poprawnie powołać się na doświadczenie podmiotów trzecich?...	64
☞ Nie można rozszerzać wymagań określonych w siwz!	65
☞ Zobowiązanie podmiotu trzeciego do udostępnienia doświadczenia w postępowaniu na roboty budowlane	67
☞ Na jaki okres wykonawca powinien zawrzeć wymaganą w warunkach udziału polisę ubezpieczeniową?	69
☞ Jeśli usługa trwa, to nie można podawać jej pełnej wartości w celu wykazania się wymaganym doświadczeniem!	71
☞ Uzupelnione dokumenty muszą potwierdzać w sposób niebudzący wątpliwości, że warunki udziału były spełnione najpóźniej w dniu składania ofert.	72
☞ W jaki sposób wykonawca może wykazać swoje doświadczenie? ..	74
☞ KIO o spełnieniu warunku udziału przy pomocy podmiotów trzecich. .	77
☞ Jak bardzo mogą być wygórowane warunki doświadczenia stawiane przez zamawiających?	78
☞ Fakt, że podmiot udostępniający zasób nie uczestniczy w wykonaniu zamówienia, nie zagraża bezpieczeństwu umowy ...	81
☞ Zamawiający jest zakładnikiem postanowień siwz.....	83
☞ W jaki sposób wykonawca powinien wykazać swoje doświadczenie? ...	84
☞ Jakie problemy mogą wiązać się z postawieniem warunku zdolności kredytowej?	87
☞ Problemy z polisą ubezpieczeniową? Poznaj wskazówki KIO.	90
☞ Treść referencji nie musi ściśle odzwierciedlać wszystkich wymogów co do konkretnego warunku udziału w postępowaniu! ...	91
☞ Czy na potwierdzenie doświadczenia można wykazać się usługami będącymi w toku realizacji?	93
Rozdział III. Wadium	97
<i>Andrzela Gawrońska-Baran, Klaudyna Saja</i>	
§ 1. Charakterystyka instytucji wadium.....	97
I. Wprowadzenie	97
II. Formy wnoszenia wadium	99
1. Wadium w pieniądzu	100
2. Wadium wnoszone w formie gwarancji	100
3. Brak podpisu na gwarancji.	102
III. Termin wniesienia wadium	103
IV. Wadium składane przez konsorcjum	105
V. Przedłużenie terminu związania ofertą a wadium	106
VI. Wykluczenie z powodu braku wadium	107
VII. Zwrot wadium	107
VIII. Zatrzymanie wadium	108
§ 2. Problematyka wadium w orzecznictwie KIO.....	110

☞ KIO o możliwości zatrzymania wadium w sytuacji, gdy zamawiający podał niepełny katalog okoliczności uprawniających go do jego zatrzymania	110
☞ Wykonawca wpłacił wadium w kasie banku – czy można uznać takie wadium za skutecznie wniesione?	113
☞ Ocena skuteczności złożenia kopii gwarancji ubezpieczeniowej nie może być rozpatrywana w oderwaniu od treści gwarancji	114
☞ Kiedy wadium zabezpiecza ofertę na przedłużony termin związania ofertą?	116
☞ W jaki sposób poinformować zamawiającego o przedłużeniu gwarancji wadialnej, aby zachować ciągłość oferty?	118
☞ Zatrzymanie wadium – problemów interpretacyjnych ciąg dalszy	120
☞ Jak skutecznie złożyć wadium, aby zamawiający nie miał wątpliwości, że będzie mógł zaspokoić swoje roszczenia?	122
☞ Okres ważności wadium nie obejmuje całego okresu związania ofertą – co zrobić	124
☞ Krajowa Izba Odwoławcza o skuteczności złożonego wadium	126

Rozdział IV. Opis przedmiotu zamówienia 129

Małgorzata Śledziwska, Klaudyna Saja

§ 1. Opis przedmiotu zamówienia – zagadnienia wstępne	129
I. Pojęcie i funkcja opisu przedmiotu zamówienia	129
II. Wyczerpujący i jednoznaczny opis przedmiotu zamówienia	130
III. Uczciwa konkurencja	131
IV. Ograniczenie kręgu wykonawców	132
V. Rozwiązania równoważne	134
VI. Normy	138
§ 2. Opis przedmiotu zamówienia w orzecznictwie KIO	140
☞ Zamawiający zawsze musi mieć uzasadnienie dla nietypowych parametrów zamawianego przedmiotu!	140
☞ Jak zamawiający może udowodnić, że opis przedmiotu zamówienia nie narusza zasady uczciwej konkurencji?	142
☞ Kiedy opis przedmiotu zamówienia nie narusza zasady uczciwej konkurencji?	144
☞ Zamawiający powinien precyzyjnie określać przedmiot zamówienia	146
☞ Czy zamawiający może żądać oznaczenia wymaganego wyrobu w sposób bardziej szczegółowy, niż wymaga tego polska norma?	148
☞ Jak wykonawca może udowodnić niespełnienie wymogów przedmiotu zamówienia przez konkurenta?	149
☞ Problemy związane z równoważnym przedmiotem zamówienia	151
☞ Czy zamawiający może wymagać w jednym zamówieniu dostawy rzeczy i praw?	153
☞ Czy wykonawca może dowolnie formułować opis przedmiotu zamówienia?	156

⚖️ Kiedy wyjaśnienia zamawiającego będą wystarczająco uzasadniały wymogi przedmiotu zamówienia?	157
⚖️ Sprawdź, kiedy opis przedmiotu zamówienia narusza zasady równego traktowania wykonawców	160
⚖️ Kiedy ograniczenie udziału w postępowaniu oferentom narusza zasady równego traktowania wykonawców?	162
Rozdział V. Rażąco niska cena w zamówieniach publicznych	165
<i>Klaudyna Saja</i>	
§ 1. Wprowadzenie do problematyki rażąco niskiej ceny	165
I. Uwagi wstępne	165
II. Kwalifikacja ceny jako rażąco niskiej	166
1. Ustalona należycie przez zamawiającego wartość zamówienia ..	167
2. Ceny zaoferowane przez innych wykonawców	168
3. Ceny rynkowe przedmiotu zamówienia	169
III. Postępowanie wyjaśniające	170
1. Zwrócenie się do wykonawcy o udzielenie wyjaśnień	170
2. Ocena wyjaśnień	171
IV. Odrzucenie oferty zawierającej rażąco niską cenę	174
V. Obowiązek informacyjny	175
§ 2. Rażąco niska cena w orzecznictwie KIO	175
⚖️ Wyjaśnienie dotyczące rażąco niskiej ceny – na jakie okoliczności może się powołać wykonawca	175
⚖️ W jaki sposób zamawiający powinien oceniać	177
⚖️ Kiedy może zachodzić obawa, że wykonawca zaoferował za wykonanie zamówienia rażąco niską cenę?	178
⚖️ KIO o wyjaśnieniach dotyczących rażąco niskiej ceny	180
⚖️ Niska cena nie zawsze obliguje do wezwania wykonawcy do złożenia wyjaśnień	182
⚖️ Co może być wskazówką dla zamawiającego, że cena jest rażąco niska? ..	185
⚖️ Sprawdź, kiedy uznać, że cena jest rażąco niska	187
⚖️ Sprawdzając, czy cena jest rażąco niska, nie ocenia się poszczególnych cen jednostkowych, lecz cenę całej oferty!	189
⚖️ Jak interpretować pojęcie „rażąco niskiej ceny”?	195
Rozdział VI. Podsumowanie	199
§ 1. Najważniejsze tezy orzecznictwa KIO	199
I. Omyłki w ofertach	199
II. Warunki udziału w postępowaniu	201
III. Wadium	202
IV. Opis przedmiotu zamówienia	204
V. Rażąco niska cena	205
Indeks orzeczeń	207

Wykaz skrótów

Akty normatywne

kc ustawa Kodeks cywilny (Dz.U. z 1964 r. nr 16, poz. 93 ze zm.)

nowelizacji ustawy Prawo zamówień publiczny

z 4 września 2008 r nowelizacji ustawy Prawo zamówień publiczny z 4 września 2008 r. (Dz.U. z 2008 r. nr 171, poz. 1058)

rozporządzenie w sprawie rodzajów

dokumentów rozporządzenia z 30 grudnia 2009 r. w sprawie rodzajów dokumentów, jakich może żądać zamawiający od wykonawcy, oraz form, w jakich te dokumenty mogą być składane (Dz.U. nr 226, poz. 1817).

rozporządzenie w sprawie szczegółowego zakresu

i formy dokumentacji projektowej, specyfikacji technicznych

wykonania i odbioru robót budowlanych oraz programu

funkcjonalno-użytkowego.... rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z 2 września 2004 r. w sprawie szczegółowego zakresu i formy dokumentacji projektowej, specyfikacji technicznych wykonania i odbioru robót budowlanych oraz programu funkcjonalno-użytkowego (Dz. U. Nr 202, poz. 2072 ze zm.)

ustawa Prawo Bankowe..... ustawy Prawo Bankowe (Dz.U. z 2002 r. nr 72, poz. 665 ze zm.)

ustawa o podatku

od towarów i usług..... ustawa o podatku od towarów i usług (Dz.U. z 2004 r. nr 54, poz. 535)

ustawy Prawo budowlane ustawy Prawo budowlane (Dz.U. z 2006 roku nr 156, poz. 1118 ze zm.)

ustawa Pzp ustawy Prawo zamówień publicznych (Dz.U. z 2010 r. nr 113, poz. 759 ze zm.)

Inne skróty

art artykuł

ETS Europejski Trybunał sprawiedliwości

KIO Krajowa Izba Odwoławcza

Wykaz skrótów

pkt	punkt
siwz	specyfikacja istotnych warunków zamówienia
ust	ustęp
UZP	Urząd Zamówień publicznych
VAT	podatek od towarów i usług
ze zm	ze zmianami
zob	zobacz

Wstęp

W polskim systemie prawnym orzecznictwo nie stanowi źródła powszechnie obowiązującego prawa. Jednak tezy rozstrzygnięć sądów są często uznawane przez sądy niższej instancji lub urzędy, do których kompetencji należy wydawanie opinii prawnych – tak jak jest w przypadku Urzędu Zamówień Publicznych. Kolejne rozstrzygnięcia, w których ten sam sąd powraca do zajętego wcześniej stanowiska, tworzą linie orzecznicze, które wskazują, jak stosować prawo. Często na przestrzeni lat sądy odstępują od przyjętego wcześniej poglądu ze względu na zmiany stanu prawnego lub stosunków społeczno-gospodarczych. Dlatego nie można wykluczyć równoległego funkcjonowania sprzecznych linii orzeczniczych.

W dziedzinie zamówień publicznych, tak jak w innych dziedzinach prawa, orzecznictwo odgrywa bardzo istotną rolę. Instytucją powołaną w celu rozpoznawania odwołań wnoszonych w toku postępowań o udzielenie zamówień publicznych jest Krajowa Izba Odwoławcza. Postępowanie przed Izbą ma charakter postępowania przed sądem polubownym, a od orzeczenia składu orzekającego Izby przysługuje skarga do sądu okręgowego. Ugruntowane linie orzecznicze Krajowej Izby Odwoławczej oraz sądów okręgowych pomagają w interpretowaniu często zmieniających się przepisów ustawy Pzp i rozstrzygają problematyczne kwestie.

Publikacja „Zamówienia publiczne w orzecznictwie. Wybrane zagadnienia” zawiera zbiór omówień wyroków Krajowej Izby Odwoławczej oraz komentarze ekspertów do pięciu problematycznych zagadnień, jakimi są:

- omyłki w ofertach,
- warunki udziału w postępowaniu,
- wadium,
- wpis przedmiotu zamówienia,
- rażąco niska cena.

Bogate orzecznictwo KIO oraz sądów okręgowych, dotyczące wskazanej wyżej tematyki, pozwala na dokładne i wyczerpujące omówienie problemów, które mogą się pojawić podczas postępowania o zamówienie publiczne.

Klaudyna Saja
Redaktor prowadząca

Rozdział I. Omyłki w ofertach

§ 1. Ogólna charakterystyka omyłek w ofertach

I. Wprowadzenie

Obecnie zamawiający dysponują bardzo istotnym narzędziem, którego umiejętne stosowanie w efekcie przekłada się na wybór faktycznie najkorzystniejszej oferty, a co za tym idzie – racjonalne i oszczędne gospodarowanie środkami publicznymi. Mowa tu o art. 87 ust. 2 ustawy Prawo zamówień publicznych (Dz.U. z 2010 r. nr 113, poz. 75 ze zm.), który obliiguje zamawiających do poprawy różnego rodzaju omyłek w ofertach. Nie chodzi przy tym o korygowanie omyłek wynikających z celowego działania wykonawcy lub jego rażącego niedbalstwa, ale głównie o omyłki spowodowane niezawinionym błędem osoby lub programu komputerowego.

W kategorii omyłek rozróżnia się:

- oczywiste omyłki pisarskie (art. 87 ust. 2 pkt 1 ustawy Pzp),
- oczywiste omyłki rachunkowe (art. 87 ust. 2 pkt 2 ustawy Pzp),
- inne omyłki, polegające na niezgodności oferty z treścią specyfikacji istotnych warunków zamówienia, niepowodujące istotnych zmian w treści oferty (art. 87 ust. 2 pkt 3 ustawy Pzp).

Pomimo upływu prawie 3 lat od wejścia w życie nowelizacji ustawy Prawo zamówień publicznych z 4 września 2008 r., dotyczącej m.in. obowiązku dokonywania przez zamawiającego poprawy omyłek w ofertach, ich stosowanie wciąż budzi wątpliwości. Aby przybliżyć tematykę dokonywania korekt w ofertach, warto ponownie sięgnąć do źródła, a więc uzasadnienia do projektu ustawy wprowadzającej przedmiotową zmianę: *W projekcie wprowadza się istotne zmiany dotyczące sposobu poprawiania oczywistych omyłek pisarskich i rachunkowych (art. 87 ust. 2). Rezygnuje się z zamkniętego katalogu sposobu poprawiania omyłek rachunkowych, pozostawiając jednocześnie zamawiającemu uprawnienie do poprawiania oczywistych omyłek pisarskich, rachunkowych oraz innych omyłek polegających na niezgodności oferty ze specyfikacją istotnych warunków zamówienia. Proponowane rozwiązanie przyczyni się do usprawnienia procedury udzielania zamówienia publicznego oraz do zmniejszenia liczby odrzucanych*

Agata Hryc-Ląd

Wieloletni praktyk w dziedzinie zamówień publicznych, doradca, autor komentarzy i publikacji w tematyce zamówień publicznych, obecnie główny specjalista w dużej instytucji zamawiającej.

Andrzej Gawrońska-Baran

Prawnik, ma wieloletnie doświadczenie w zamówieniach publicznych. Była wiceprezes Urzędu Zamówień Publicznych. Doświadczony trener i wykładowca z zakresu zamówień publicznych, w tym na studiach podyplomowych. Autorka wielu publikacji praktycznych z zakresu zamówień publicznych.

Klaudyna Saja

Prawnik, redaktor naczelna publikacji o tematyce związanej z zamówieniami publicznymi, doradca. Autor publikacji z zakresu zamówień publicznych.

Małgorzata Śledziwska

Prawnik, doświadczony wykładowca, doradca zarówno zamawiających, jak i wykonawców. Była atestator oraz członek komisji orzekającej w sprawie naruszenia dyscypliny finansów publicznych. Autorka wielu publikacji z zakresu zamówień publicznych.

Cena 129 zł

ISBN 978-83-269-0788-3

9 788326 907883

UOX 02